

pénzértéket, ugyanúgy, mint a háború előtt, állandóaknak kell minősítenünk. (VII. 627/1929.)

Igen kifejező mondatok, bizonyosságai annak, hogy a tout comprendre nem mindig egyértelmű a tout pardonner-val. Ha nem is új, de fogalmazásukban tömör és éles jellemzését adják az aranyérték labilis voltának, — de melléje nyomban odaállítják a könnyörtelen jogtételt, mely e közgazdasági tény felett tudatosan elsíklík és az arany-, valamint a pénzérték állandóságát nyilvánítja ki. A régi célsablon: a forgalom biztonsága érdekében, mint annyi más vélelem, vágly fikció.

Dr. Gl. A.

Autómagánjog és közlekedési kódex. Az az alapvető jogtétel, hogyha a vétel tárgya telekkönyvezve van (ingatlan, belvizi hajó), az eladó nemcsak a tényleges birtokot, hanem a jogbirtokot is átadni tartozik, nem magában álló. Vannak ugyanis oly dolgok, amelyeket a jog nyilvántartás nélkül, hogy a tulajdonváltozásnak az illető nyilvántartásban való késztülvételét magánjogiilag konstitutív ténynek tekintené, hanem egyébirányú, pl. büntető szankciókat fűz ahhoz, ha a felek a jogváltoztató tények bejelentéséről nem igondoskodnak. Ily közhatalosi nyilvántartás alatt álló dolog: az automobil, amely a 250.000/1929. B. M. sz. rendelet (a közlekedési rendelet, a következőkben: R.) 36. §-a szerint a közúti forgalomban csak akkor vehet részt, ha forgalmi engedéllyel, rendszámmal és igazolólappal el van látva. Kimondja a R. 62. §-ának 2-ik bekezdése azt is, hogy a forgalmi engedély vagyoni jogi forgalom tárgya nem lehet. Ezekkel a szabályokkal kongruens a Kuria gyakorlata (P. VII. 4991/1927; Jogi Hírlap 1928. 469. szám, P. VII. 7100/1929. u. o. 1930. 173. szám), amely az eladó köteletségévé teszi, hogy a gépkocsival együtt a forgalmi engedélyt is adja át a vevőnek. A forgalmi engedély átadása tehát pendantja a jelbirtok szolgáltatásának.

A forgalmi engedély jogi természetére nézve nem tekinthető ingó telekkönyvnek. Van azonban eset rá, hogy a forgalmi engedély a közigazgatási szempontból fontos tényeken kívül magánjogi jogviszonyokat is nyilvántart. Alapelv az, hogy a forgalmi engedély az üzembentartónak adható ki. Üzembentartó vagy a tulajdonos, — akinek ebbeli minőségét igazolnia kell — vagy az, aki a tulajdonos engedélye alapján a gépkocsi jogos birtokosa. (R. 62. §. (4) bek. A következő bekezdés azonban külön kiemeli, hogy a tulajdonjog fenntartása esetén ez a forgalmi engedélyen feljegyzendő. Ha az üzembentartó a tulajdonjogot fenntartó eladóval szemben

kötelezettségeinek nem tesz eleget, ez nemcsak magánjogi hátrányokkal jár, hanem a R. 64. §. (1) bekezdésének d) pontja szerint a forgalmi engedély megvonását is maga után vonja, ha az eladó, „illetőleg jogutódja, akire az eladó a fenntartott tulajdonjogot átruházta“ (cessio vindicationis) akár még nem jogerős bírói ítélettel vagy végzéssel igazolja, hogy az ügylettől való elállásra fel van jogosítva, vagy a vevő a gépjármű visszaadására, a vételár, vagy hátralék megfizetésére köteleztetett és e kötelezettségének a teljesítési határidő alatt nem tett eleget. Viszont a vevő is bizonyíthatja közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal, hogy eleget tett a bírói határozattal megállapított kötelezettségének. Kimondja a rendelet, hogy a „rendőrhatóságnak az e pont alapján a bírói határozat jogerőre emelkedése előtt tett intézkedése csupán ideiglenes jellegű és a felek közötti jogviszonyt nem érinti.“ Érdekes példája annak, hogy magánjogi és közigazgatási jogi rendelkezések az életben mennyire egybefonódhatnak.

Dr. Vági József.

A nem vagyoni kártérítés gyakorlatából. Mióta néhány tételes törvény kodifikálta egyes esetekben a nem vagyoni kár megtérítéséhez való jogot és a bírói gyakorlat e törvények analógiája és később a Magánjogi Törvénykönyv javaslata alapján a személyiségi jogok megsértése esetén ezt általánosította, a felek keresetükkel mindig gyakrabban keresik fel a bíróságokat ilyen nem vagyoni kár megtérítésére irányuló igényekkel, ami azt mutatja, hogy ez a szabályozás, ez az újabb jogi fogalom fennálló tényleges jogi szükségletet elégít ki. A bírói gyakorlat talán a magánjogi csábításnak nem tételes törvényen hanem a bíróságok eseti döntéséből kialakuló szokásjogon alapuló ítéleteiben megy a legmesszebbre a nem vagyoni kár megítélésében, mert amennyiben a kártérítés alapjául szolgáló körülmények fennforognak, erkölcsi kárt rendszerint megállapít, mert leányánál a férjhezmenési esély csökkenését és az ennek folytán előálló közvetett vagyoni és erkölcsi kárt minden további bizonyítás és a méltányossági tekintetek mérlegelése nélkül beállottnak tekinti és megítéli. Egyéb esetekben, még ott is, ahol a külön tételes szabályozás ezt nem említi, úgy látszik, hogy a Javaslát 14. §-ának befolyása alatt még az esetben is, ha az erkölcsi kár fenforgását megállapítja, kártérítést csak akkor ítél meg, ha az eset körülményeire tekintettel, a méltányosság megkívánja. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy magáért az elszenvedett sértésért nem ítélnék meg kár-